XIII. DEMOGRAFIYA

Turaqlı xalıq sanı.

Qaraqalpaqstan Respubliksasında turaqlı xalıq sanı 2023-jıl 1- aprel jaǵdayına 1981,8 mıń adamdı qurap, 2023-jıl basınan 5,6 mıń adamǵa yaki 0,3 % ke ósti. Sonday-aq, qala xalqınıń sanı 968,7 mıń adamdı (jámi xalıqınıń sanındaǵı úlesi 48,9 %), awıl xalıq sanı 1013,1 mıń adamdı (51,1 %) quraydı.

Itibar beriń:
2023-jıl yanvar-mart aylarında

-Xalıq sanı **5,6 mıń adamǵa** kóbeydi.

-Tiri tuwılǵanlar sanı **9,8 mıń balanı** quradı.

-Qaytıs bolǵanlar sanı **2,4** mıń adamdı quradı.

-Nekeler sanı **3,6** mıńdı quradı

Ajırasqanlar sanı **0,6** mıńdı quradı

2023-jıldıń Yanvar-mart aylarında

Jıl basına turaqlı xalıq sanı
1 976 222 adam
(2023-jıl
1-yanvar jaǵdayına)

Tiri tuwılǵanlar sanı
9,8

Qaytıs bolǵanlar sanı
2,4
mıń adam

Kóship kelgenler sanı
2,2
mıń
adam

Kóship ketkenler sanı
4,0
mıń
adam

Turaqlı xalıq sanı
1 981 845 adam
(2023-jıl 1-aprel
jaǵdayına)

Qaraqalpaqstan Respublikası boyınsha turaqlı xalıq sanı[1)]
(2023-jıldıń 1- aprel jaǵdayına mıń adam)

	Jámi xalıqsanı	*sonnan:*	
		qala xalqı	*awıl xalqı*
Qaraqalpaqstan Respublikası	**1 981,8**	**968,7**	**1 013,1**
Nókis q.	335,5	335,5	-
rayonlar:			
Ámiwdárya	209,4	54,0	155,4
Beruniy	202,0	71,2	130,8
Bozataw	21,9	5,5	16,4
Qanlıkól	53,3	13,5	39,8
Qaraózek	54,1	16,3	37,8
Kegeyli	74,3	30,0	44,3
Qońırat	134,9	85,2	49,7
Moynaq	33,5	14,8	18,7
Nókis	53,1	10,7	42,4
Taqıyatas	76,4	54,6	21,8
Taxtakópir	38,9	16,7	22,2
Tórtkúl	225,6	84,8	140,8
Xojeli	127,6	81,3	46,3
Shımbay	115,1	58,9	56,2
Shomanay	57,7	15,1	42,6
Ellikqala	168,5	20,6	147,9

[1)] *dáslepkimaǵlıwmat*

Qaraqalpaqstan Respublikası boyınsha turaqlı xalıq sanı
(1-aprel jaǵdayına mıń adam)

	2022 j.	*2023 j.*	*Ótken jılǵa salıstırǵanda ósim páti %*
Qaraqalpaqstan Respublikası	**1 955,6**	**1 981,8**	**101,3**
Nókis q.	330,6	335,5	101,5
rayonlar:			
Ámiwdárya	205,6	209,4	101,8
Beruniy	198,2	202,0	101,9
Bozataw	21,8	21,9	100,5
Qaraózek	53,7	54,1	100,7
Kegeyli	73,8	74,3	100,7
Qońırat	133,2	134,9	101,3
Qanlıkól	52,6	53,3	101,3
Moynaq	33,2	33,5	100,9
Nókis	52,1	53,1	101,9
Taqıyatas	75,7	76,4	100,9
Taxtakópir	40,7	38,9	95,6
Tórtkúl	221,8	225,6	101,7
Xojeli	126,0	127,6	101,3
Shımbay	114,2	115,1	100,8
Shomanay	57,2	57,7	100,9
Ellikqala	165,2	168,5	102,0

Yanvar- mart aylarında xalıqtıń tábiyiy háreketi

	adam			*hár 1000 xalıqqa salıstırǵanda promille*	
	2022 j.	*2023 j.*[1)]	*ósiwi, azayıwı*	*2022 j.*	*2023 j.*[2)]
Tuwılǵanlar	9 666	9 804	138	20,1	20,1
Qaytıs bolǵanlar	2 319	2 350	31	4,8	4,8
Tábiyiy ósim	7 347	7 454	107	15,3	15,3
Dúzilgen nekeler	4 149	3 647	-502	8,6	7,5
Ajırasqanlar	554	567	13	1,2	1,2

Tuwılıw dárejesi. 2023-jıl yanvar-mart aylarında tuwılǵanlar sanı 9 804 balanı quradı hám 2022-jıldıń sáykes dáwirine (9 666 bala) salıstırǵanda 138 balaǵa yamasa 1,4 procentke kóbeydi. Tuwılıw koefficienti sáykes túrde 20,1 promilleni quradı hám 2022-jıldıń usı dáwirinde de (20,1 promille) ni quradı.

Xalıqtıń tábiyiy háreketi koefficientleri

(yanvar-mart aylarında)(1000 xalıqqa sanınasalıstırǵanda, promille)

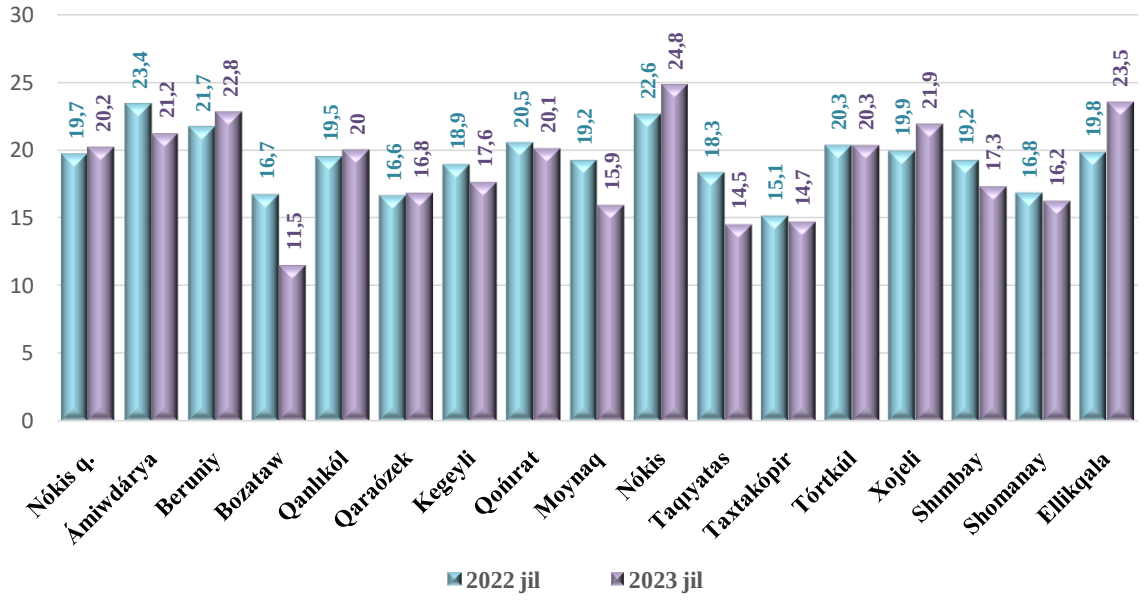

Tuwılıw dárejesiniń kóbeyiwi respublikanıń barlıq aymaqlarında gúzetildi. Bul kórsetkishtiń joqarı dárejesi Ellikqal'ada 19,8 den 23,5 promillege, Nókis rayonında 22,6 dan 24,8 promillege, Xojelide 19,9 dan 21,9 promillege hám Beruniyda 21,7 den 22,8 promillege kóbeyiwi gúzetildi.

[1)] *dáslepkimaǵlıwmat*

[2)] *dáslepkimaǵlıwmat*

Tuwılıw. 2023-jıldıń yanvar-mart aylarında 9,8 mıń bala tuwılǵanlığı dizimge alınǵan bolıp, (bul jerde hám bunnan keyin tuwılǵanlarǵa tek tiri tuwılǵanlar esapqa alınǵan) salıstırma jaǵdayda 1000 xalıqqa salıstırǵanda tuwılıw koefficienti 20,1 promilleni quradı hámde 2022-jıldıń sáykes dáwirinde de 20,1 promille bolǵanlıgı baqlandı.

Maǵlıwmat ushın

Tiri tuwılǵanlardan (dem alıw, júrek urıwı, kindik pulsaciyasi, múskúllerdiń qalewsiz qısqarıwı) biri bar bolsa bala tiri tuwılg‘an esaplanadı. Bunda ananıń hámledarlıq múddeti 22 hápte hám onnan artıq, balanıń boyı 25 sm hámonnan artıq, salmaǵı 500 gramm hám onnan artıq bolıwı lazım.

Qala hám rayonlar kesiminde tuwılǵanlar sanı hám koefficienti
(2023-jıldıń yanvar-mart aylarında)

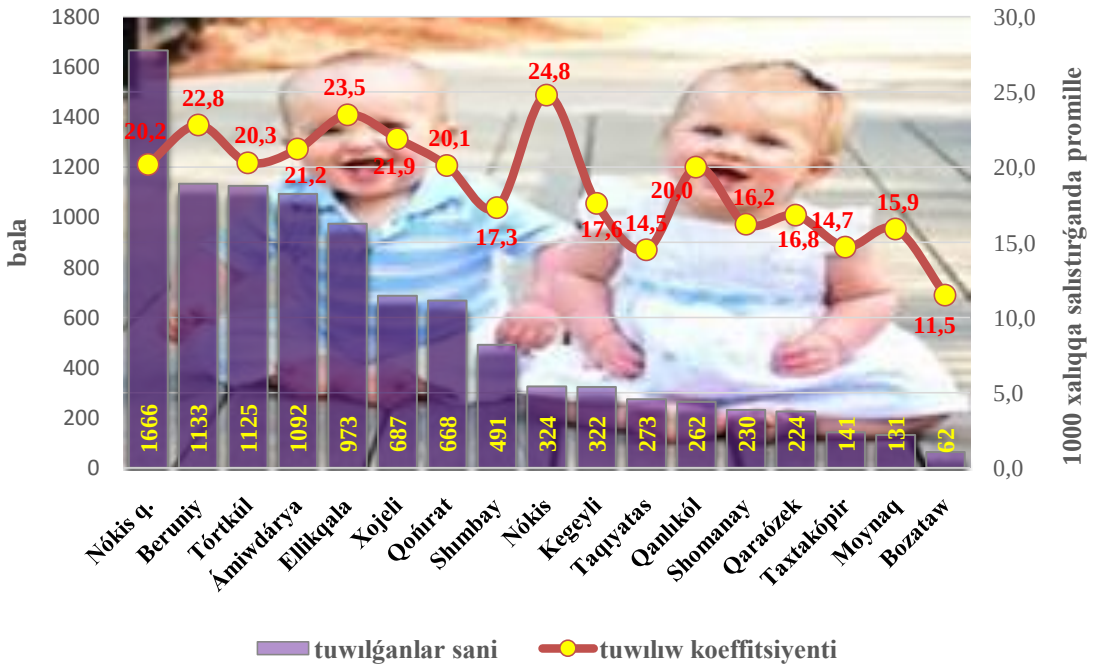

Ólimshilik dárejesi. 2023-jıldıń yanvar-mart aylarında qaytıs bolǵanlar sanı 2 350 adamdı quradı hám 2022-jıldıń sáykes dáwirine (2 319 adam) salıstırǵanda 31 adamǵa yaki 1,3 procentke kóbeydi. Ólim koefficienti 4,8 promilleni quradı (2023-jıldıń yanvar- mart aylarında – 4,8 promille).

2023-jıldıń yanvar-mart aylarında ólimshilik sebepleri boyınsha qaytıs bolǵanlar sanı

(jámi qaytıs bolǵanlarǵa salıstırǵanda procentte)

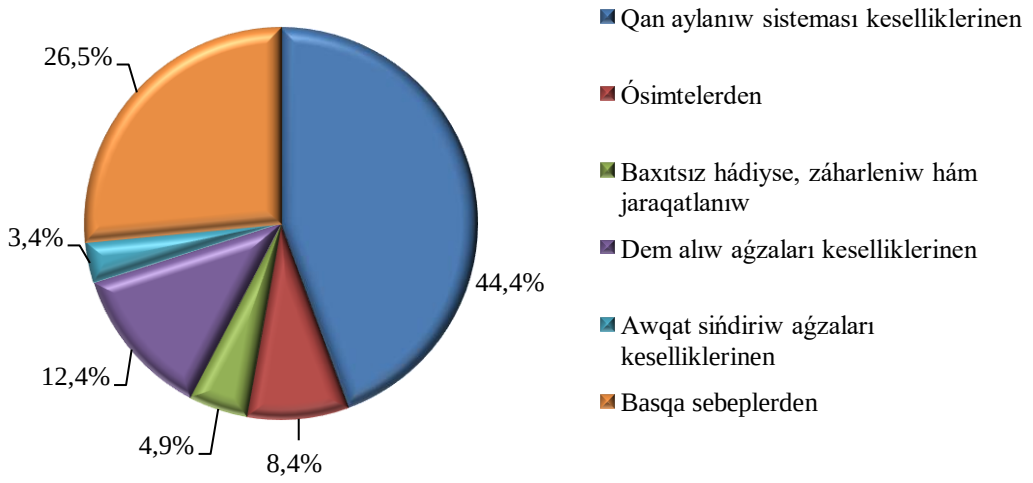

Ólimshilik koefficientleri

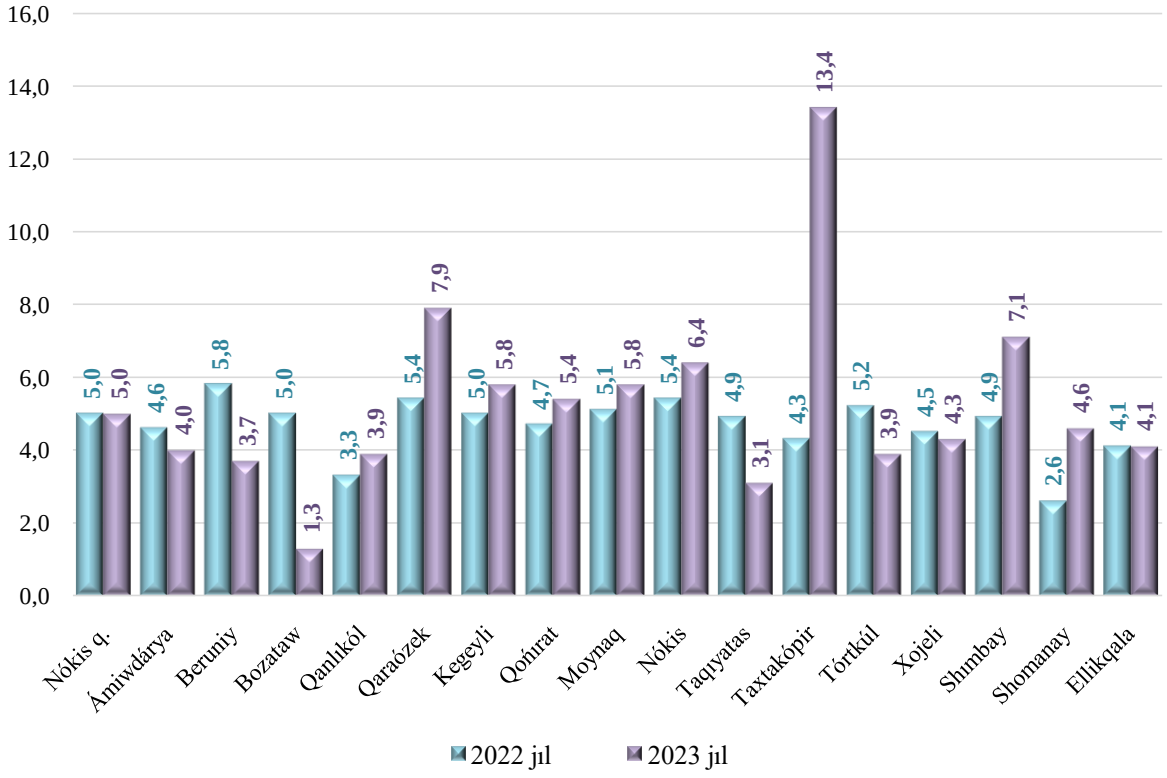

Qaytıs bolǵanlıq koefficientleriniń kóbeyiwi Taxtakópirde (4,3 ten 13,4 promillege), Qaraózekte (5,4 ten 7,9 promillege) , Shımbayda (4,9 dan 7,1 promillege) hám Shumanay (2,6 dan 4,6 promillege) rayonlarında gúzetildi.

Neke. 2023-jıldıń yanvar-mart aylarında PXAJ organları tárepinen 3,6 mıń neke dizimge alındı saykes túrde 1000 xalıqqa salıstırǵanda neke dúziw koefficenti 7,5 promilleni quradı.

Qala hám rayonlarkesiminde neke dúzgenler sanı hám koefficienti
(2023-jıldıń yanvar-mart jaǵdayına, 1000 xalıqqa salıstırǵanda, promille)

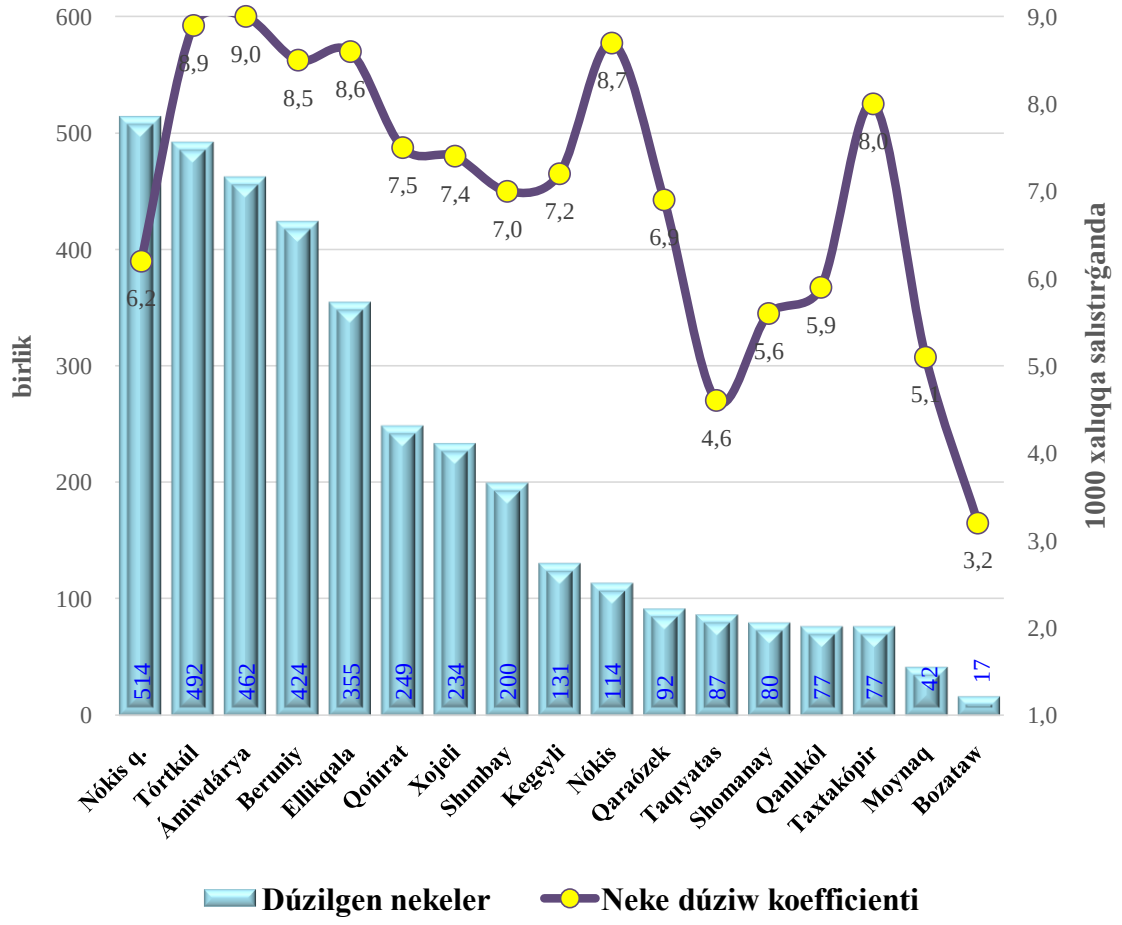

Ajırasıwlar. 2023-jıldıń yanvar-mart aylarında PXAJ organları tárepinen 0,6 mıń nekeden ajırasqanlar dizimge alınǵan bolıp, sáykes túrde 1000 xalıqqa salıstırǵanda nekeden ajırasqanlıq koefficienti 1,2 promilleni quradı.

Qala hám rayonlar kesiminde nekeden ajırasqanlar sanı hám koefficienti

(2023-jıl yanvar-mart jaǵdayına 1000 xalıqqa salıstırǵanda promille)

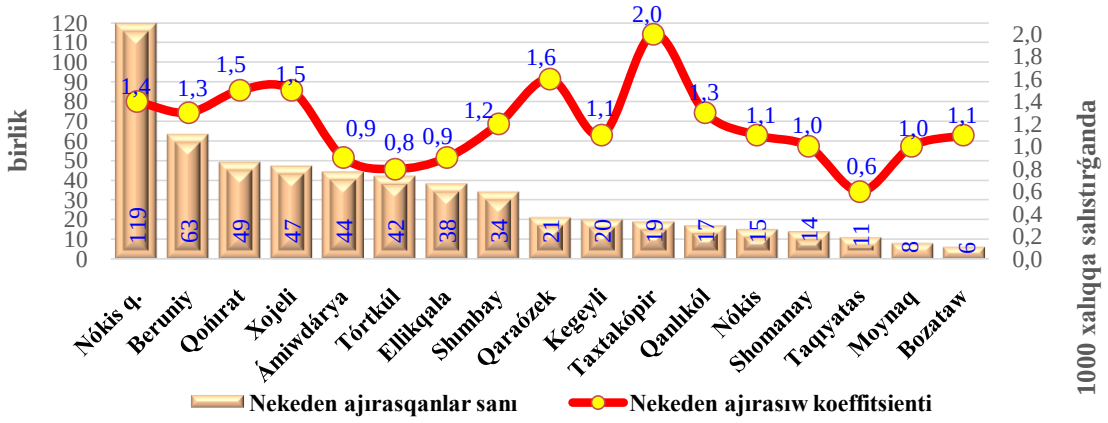

Nekeler hám ajırasıwlar. 2023-jıldıń yanvar-mart aylarında PXAJ organlarında 3 647 nekeler hám 567 ajırasıwlar dizimge alındı. 1000 xalıqqa salıstırǵanda 7,5 neke (2022-jıldıń sáykes dáwirinde 8,6) hám 1,2 ajırasıwlar (2022-jıldıń tiyisli dáwirinde – 1,2) tuwrı keledi.

Dúzilgen nekeler hám nekeden ajırasqanlar sanı

(yanvar-mart aylarında, birlik)

	Dúzilgen nekeler		*Nekeden ajırasqanlar*	
	2022 j.	*2023 j.*	*2022 j.*	*2023 j.*
Qaraqalpaqstan Respublikası	**4 149**	**3 647**	**554**	**567**
Nókisq.	623	514	131	119
rayonlar:				
Ámiwdárya	516	462	52	44
Beruniy	511	424	47	63
Bozataw	45	17	6	6
Qanlıkól	76	77	11	17
Qaraózek	118	92	19	21
Kegeyli	150	131	19	20
Qońırat	296	249	37	49
Moynaq	59	42	11	8
Nókis	138	114	16	15
Taqıyatas	148	87	15	11
Taxtakópir	65	77	18	19
Tórtkúl	426	492	43	42
Xojeli	263	234	34	47
Shımbay	234	200	33	34
Shomanay	97	80	13	14
Ellikqala	384	355	49	38

Migraciya (Ishki hám sırtqı). Dáslepki maǵlıwmatlarǵa qaraǵanda 2023-jıldıń yanvar-mart aylarında Respublika boyınsha kóship kelgenler sanı 2 172 adam usı dáwirde kóship ketkenler sanı 4 003 adamdı quradı.

Xalıq migraciyası (adam)

	2022-jıldıń yanvar-mart aylarında	2023-jıldıń yanvar-mart aylarında
Kóship kelgenler	2 439	2 172
Kóship ketkenler	2 638	4 003
Migraciya saldosi	-199	-1 831

2023-jıldıń yanvar-mart aylarında migraciya saldosı minus 1 831 adam (2022-jıldıń usı dáwirinde minus 199 adam) ǵa teń boldı. Eń joqarı minus qaldıqları Shımbay (minus 233 adam), Xojeli (minus 191 adam) hám Qońırat (minus 166 adam) rayonlarında gúzetildi.

yanvar-mart aylarında

Sanı, mıń adam

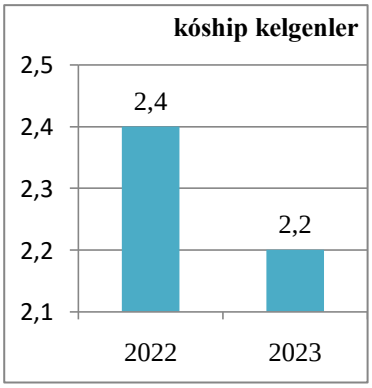

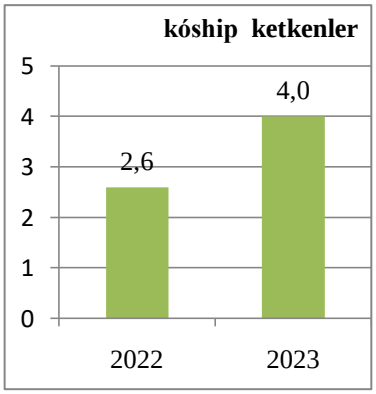

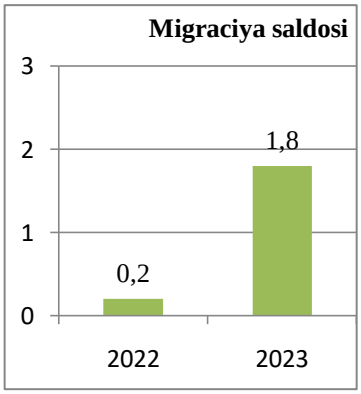

Paytaxttağı demografiyalıq jağday.

Qaraqalpaqstan Respublikası paytaxtı Nókis qalasınıń turaqlı xalıq sanı 2023-jıl 1- aprel jağdayına 335,5 mıń adamdı quraǵanbolsa, jıl basınan 0,9 mıń adamǵa yaki 0,3 % ke ósken.

Nókis qalası xalqınıń tábiyiy háreketi

(1000 xalıqqa salıstırǵanda promille)

2022-jıl yanvar- mart aylarında		2023-jıl yanvar- mart aylarında
Tuwılıw		
19,7		20,2

2023-jıldıń yanvar- mart aylarında 1,7 mıń bala tuwılǵan bolıp, usı dáwirge sáykes tuwılıw koefficienti 1000 xalıqqa salıstırǵanda 20,2 promilleni quraǵan (2022-jıldıń usı dáwirine 19,7 promille bolǵan).

PXAJ organlarında 2023-jıldıń yanvar-mart aylarında 514 neke hám 119 nekeden ajırasıwlar baqlandı.

1000 xalıqqa salıstırǵanda neke duziw koefficienti 6,2 promilleni qurap, 2022-jıldıń sáykes dáwirine salıstırǵanda 1,5 promillege kemeydi (2022-jıldıń sáykes dáwirinde 7,7 promille bolǵan).

Nekeden ajırasıw koefficienti 1000 xalıqqa salıstırǵanda 1,4 promilleni quraǵan bolsa, 2022-jıldıń sáykes dáwirine salıstırǵanda 0,2 promillege kemeydi. 2022-jıldıń sáykes dáwirinde 1,6 promille bolǵan.

Nókis qalasında dúzilgen neke hám ajırasıwlar
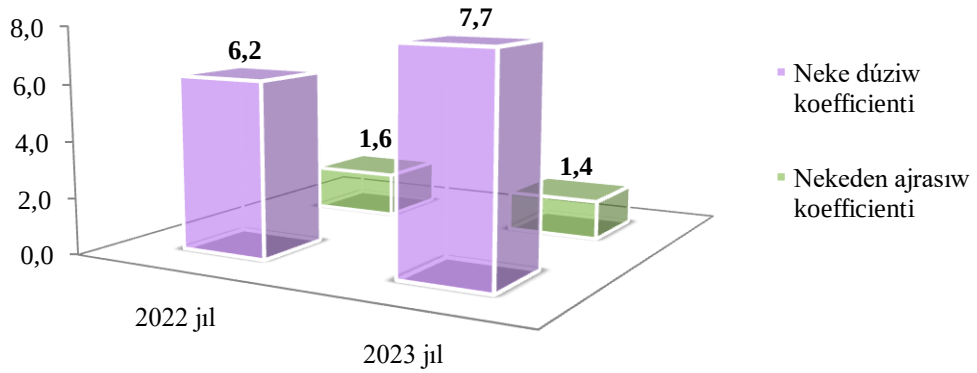
(yanvar- mart jağdayına 1000 xalıqqa salıstırǵanda promille)